

PRAĆENJE I OCJENJIVANJE VJEROUČENIKA U OSNOVNOJ ŠKOLI

Nastavni predmet: Katolički vjeronauk

Školska godina: 2014./2015.

OŠ: Vladimira Nazora, Vrsar

Uvažavajući posebnosti vjeronaučne pouke vrednovanje se sastoji od sustavnoga procjenjivanja postignuća učenika u odnosu na utvrđene ciljeve uz pomoć posebnih mjerila i standarda.

Ocjenjivanje vjeronaučnih postignuća vjeroučenika moguće je ostvariti:

- ⇒ na kraju nastavne jedinice,
- ⇒ na kraju nastavne cjeline,
- ⇒ na kraju tromjesečja,
- ⇒ na kraju polugodišta.

Ocjenjivanje se na području školskoga vjeronauka može ostvariti na različite načine:

- ⇒ općom ocjenom
- ⇒ po pojedinim vidovima učenja
- ⇒ opisnom ocjenom
- ⇒ brojčanom ocjenom

Što vrednovati? Prema *Planu i programu katoličkoga školskog vjeronauka u osnovnoj školi* navode se sljedeći elementi vrednovanja:

znanje:

- ⇒ usvojenost programskih sadržaja na:
- ⇒ spoznajno - informativnoj razini,
- ⇒ doživljajno - iskustvenoj razini,
- ⇒ djelatno - iskustvenoj razini.

stvaralačko izražavanje:

- ⇒ usmeno izražavanje,
- ⇒ pismeno izražavanje,
- ⇒ likovno izražavanje,
- ⇒ scensko izražavanje,
- ⇒ glazbeno izražavanje.

zalaganje:

- ⇒ uključivanje učenika u razne oblike rada,
- ⇒ motiviranost na satu,
- ⇒ marljivost u izvršavanju postavljenih zadataka,
- ⇒ inicijativnost koja pokreće nove ideje,
- ⇒ uključenost u izvanškolske aktivnosti.

kultura međusobnog komuniciranja:

- ⇒ kultura prema svim sudionicima susreta uključuje: finoću, pažnju, poštovanje, iskrenost slobodu, kvalitetnu verbalnu komunikaciju,
- ⇒ odnos prema autoritetima

Kako vrednovati? Vrednovanje treba biti raznoliko i kreativno.

Brojčano ocjenjivanje treba biti sažetak kvalitativnog-kreativnog vrednovanja ostvarenog po različitim oblicima stvaralačkog izražavanja.

Načini vrednovanja mogu se provoditi kroz:

- ⇒ usmenu komunikaciju,
- ⇒ vrednovanje stvaralačkog izražavanja,
- ⇒ vrednovanje rada u skupini,
- ⇒ vrednovanje kreativnog pismenog izražavanja.

Klasične pismene provjere znanja koje su uobičajene danas u drugim predmetima, u vjeronauku u pravilu treba izbjegavati zbog psiholoških učinaka na vjeroučenike, ukoliko se želi očuvati radosno i poticajno ozračje u vjeronaučnoj skupini. Do objektivnih ocjena može se doći primjerenijim načinima.

Rad i napredak vjeroučenika treba vrednovati vjeroučitelj, sam učenik i vjeroučenici iz razreda. Posebno se trebaju vrednovati kreativni samostalni radovi.

Za rad u skupini mogu se primijeniti dva pravila:

- ⇒ vrednovati rezultate skupine kao cjeline.
- ⇒ pojedinačno, za svaku aktivnost u skupini,

OBLICI PRAĆENJA I VREDNOVANJA VJEROUČENIKA

Opisno praćenje vjeroučenika je sustavno bilježenje zapažanja o razvoju:

- ⇒ interesa,
- ⇒ motivacije,
- ⇒ sposobnosti,
- ⇒ postignuća u usvajanju sadržaja,
- ⇒ odnosa prema radu i postavljenim zadacima,
- ⇒ odnosa prema odgojnim vrijednostima.

Prilikom praćenja napredovanja vjeroučenika potrebno je:

- ⇒ uvažavati ostvarivanje operativnih zadaća nastave,
- ⇒ uz svako opažanje upisati datum,
- ⇒ upisati zapažanja koja su za vjeroučenika karakteristična i po kojima je zapažen u odnosu na ostale vjeroučenike,
- ⇒ naglasiti što je dobro i pozitivno u vjeroučenicovu razvoju,
- ⇒ upisati samo provjerene i dokazane tvrdnje,
- ⇒ obratiti pozornost na jasnoću zabilježaka,
- ⇒ izbjegavati uopćavanja.

Vladanje vjeroučenika prati se i ocjenom na temelju odnosa

⇒ **prema sebi**

točan u izvršavanju zadataka, ustrajan u radu, vrijedan i strpljiv, ostvaruje postavljene ciljeve;

⇒ **prema radu**

samostalno obavlja uratke, aktivan, ima osjećaj dužnosti, odgovoran u radu, pozitivan odnos prema učenju, kreativan;

⇒ **prema drugim vjeroučenicima**

pažljiv, poštuje druge, pazi na izražavanje, otvoren i susretljiv, plemenit i spreman na pomoć, pouzdan i drži zadanu riječ, iskren i prijateljski pristupa kolegama, gradi pozitivne međuljudske odnose;

⇒ **prema učenicima i ostalim djelatnicima u školi**

uljudan, poštuje starije, pristojan u svemu, zna priskočiti u pomoć;

⇒ **prema školskoj imovini**

ispravno se služi školskom imovinom, pazi na stvari, ne uništava stvari;

⇒ **prema širem društvenom i prirodnom okružju**

zalaže se oko uređenja okoliša škole.

Opisno praćenje vjeroučenika prema elementima vrednovanja na satu vjeronauka:	
<p>ZNANJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Izvrsno usvojio nastavne sadržaje, ⇒ Veoma dobro povezuje naučeno sa svakidašnjim životom, ⇒ Učenik ima sposobnosti dubljega doživljavanja i spoznavanja otajstava i nauka Crkve, ⇒ Posjeduje izrazite sposobnosti u interpretaciji biblijskoga teksta, ⇒ Ističe se u znanju i sposobnostima, ⇒ S lakoćom usvaja i iznosi sadržaje, uspješno primjenjuje stečeno znanje. ⇒ Usvojene nastavne sadržaje iznosi logički i s razumijevanjem, ⇒ Veoma sposoban, s lakoćom usvaja sadržaje i uspješno ih reproducira u svakom obliku rada, ⇒ Nastavne sadržaje, posebno biblijske, izlaže s puno detalja, ⇒ Uz više ustrajnog i samostalnog rada mogao bi postići i bolje rezultate. ⇒ Vidljiv je napredak, potrebno je ovako nastaviti, ⇒ Dobro poznaje osnovne biblijske sadržaje, ⇒ Teže usvaja gradivo, ⇒ Uspjeh postiže uz dosta uloženog truda. 	<p>STVARALAČKO IZRAŽAVANJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Učenik je vrlo uspješan u interpretativnom čitanju biblijskih i drugih književno-umjetničkih tekstova, ⇒ Ističe se u scenskom prikazivanju biblijskih tekstova, ⇒ U usmenom izražavanju otkriva se sposobnost zamišljanja, asociiranja i logičkoga povezivanja sadržaja, ⇒ Učenik je uspješan i kreativan u simboličkom izražavanju, ⇒ Posjeduje osjetljivost i otvorenost za transcendentno, ⇒ Razvijene sposobnosti stvaralačkog izražavanja, ⇒ Ima lijep pismeni izričaj, ⇒ Izrazite sposobnosti za likovno izražavanje, ⇒ Izrazito kreativan i komunikativan, ⇒ Vrlo uspješan u komuniciranju s raznovrsnim medijima, ⇒ Posebne sposobnosti za glazbeni izričaj, ⇒ Zalaže se u različitim oblicima stvaralačkoga izražavanja.
<p>ZAIAGANJE</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Vrlo aktivan i zainteresiran za rad, ⇒ Vrijedan i samostalan, redovito prati nastavne sadržaje, ⇒ Odlikuje se pozitivnim odnosom prema radu, ⇒ Iznimno vrijedan i marljiv, ⇒ Aktivan na satu, redovito izvršava svoje obveze, ⇒ Savjestan i samostalan u radu, ⇒ Odgovorno se odnosi prema radu, ⇒ Marljivo i aktivno sudjeluje u vjeronaučnoj nastavi i aktivnostima, ⇒ Posjeduje volju za rad, trudi se postići što bolje rezultate, ⇒ Voli rad, ali je nesiguran u svoje znanje pa nije aktivan u radu, ⇒ Više pozornosti posvetiti samostalnom učenju, ⇒ Kreativan u skupnom radu, ⇒ Uz poticaj postiže bolje rezultate, ⇒ U radu ga treba ohrabriti i potaknuti na veću samostalnost, ⇒ Potrebno je češće poticati i usmjeravati pozornost na rad i sadržaje, ⇒ Potreban poticaj za intenzivnije uključivanje u nastavni proces, ⇒ Zalaže se u granicama svojih mogućnosti. 	<p>KULTURA MEĐUSOBNOG KOMUNICIRANJA</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ S ljubavlju pomaže drugima, ⇒ Vrlo lijepo surađuje s vjeroučenicima i vjeroučiteljem, ⇒ Kod učenika se opaža spremnost življenja po vjeri, ⇒ Pažljiv i ljubazan prema drugima, ⇒ Komunikativan i tolerantan, ⇒ Uzornim ponašanjem vrlo pozitivno djeluje na ostale učenike, ⇒ Uzoran u ponašanju i odnosu prema drugima, ⇒ Svoje mišljenje izražava korektno i s poštovanjem, ⇒ Vrlo lijepo surađuje s drugima, ⇒ Otvoren za suradnju, razgovor i razumijevanje, ⇒ Uvažava druge i prihvaća njihove ideje, ⇒ Kod učenika treba poticati pozitivnu verbalnu komunikaciju, ⇒ Treba ga poticati na pozitivan odnos prema radu i zalaganju na vjeronaučnom susretu.
<p><i>Vjeroučenicima treba izbjegavati davati jedinice kao poticajno i motivirajuće sredstvo, već da se traže primjereniji načini da se učenika zainteresira i uključi u vjeronaučnu skupinu.</i></p>	

ZNANJE - KRITERIJI VREDNOVANJA	
NEDOVOLJAN	Ni uz pomoć nastavnika učenik ne prepoznaje osnovne sadržaje.
DOVOLJAN	Uz veliku pomoć nastavnika učenik prepoznavanja osnovne sadržaje i slabo ih reproducira.
DOBAR	Uz nastavnikovu pomoć učenik reproducira i razumije osnovne sadržaje.
VRLO DOBAR	Uz malu pomoć nastavnika učenik solidno razumije sadržaje, logički ih povezuje i primjenjivanje na nove jednostavnije situacije.
ODLIČAN	Učenik samostalno, sigurno i vješto primjenjuje znanja na zahtjevnije problemske situacije.

ZALAGANJE - KRITERIJI VREDNOVANJA	
NEDOVOLJAN	Učenik ne pokazuje zanimanje za nastavne sadržaje, ne sudjeluje u nastavi, često nema udžbenik i bilježnicu, ne piše školske i domaće uratke, ne donosi dogovorene materijale potrebne za obradu pojedinih tema.
DOVOLJAN	Učenik pokazuje minimalno zanimanje za nastavne sadržaje, površno prati nastavnika, zapis u bilježnici mu je nepotpun, neredovit je u pisanju školskih i domaćih uradaka, rijetko donosi dogovorene materijale potrebne za obradu pojedinih tema.
DOBAR	Učenik pokazuje prosječno zanimanje za nastavne sadržaje, zapis u bilježnici mu je uglavnom cjelovit, površan u pisanju školskih i domaćih uradaka, neredovito donosi dogovorene materijale potrebne za obradu pojedinih tema.
VRLO DOBAR	Učenik aktivno sudjeluje u nastavi, redovit je u pisanju školskih i domaćih uradaka, uglavnom donosi dogovorene materijale potrebne za obradu pojedinih tema.
ODLIČAN	Učenik vrlo aktivno sudjeluje u nastavi, često postavlja pitanja s ciljem pojašnjenja i produbljenja nastavnih sadržaja, školske i domaće uratke piše cjelovito, redovito donosi dogovorene materijale potrebne za obradu pojedinih tema, samoinicijativno donosi materijale vezane za pojedine nastavne teme, aktivan u izvannastavnim aktivnostima.

STVARALAČKO IZRAŽAVANJE - KRITERIJI VREDNOVANJA	
NEDOVOLJAN	Učenik odbija sudjelovati u svakom obliku stvaralačkoga izražavanja, često ne izvršava postavljene zadatke i preuzete obveze, ne uspijeva se izraziti niti uz pomoć i poticaje nastavnika.
DOVOLJAN	Učenik ne pokazuje interes prema stvaralačkom izražavanju, ali reagira na poticaj nastavnika, djelomično izvršava postavljene zadatke, uspijeva se izraziti samo uz veliku nastavnikovu pomoć.
DOBAR	Učenik se trudi u radu i obavljanju postavljenih zadataka, ali mu nedostaje jasnoća u izričaju, slabije uočava bit sadržaja, teže pokazuje i artikulira svoje sposobnosti.
VRLO DOBAR	Učenik rado prihvaća sudjelovanje u različitim oblicima stvaralačkoga izražavanja, uglavnom se izražava gramatički pravilnim i razumljivim rečenicama, solidno se služi religioznim rječnikom, ima solidnu sposobnost komunikacije vjerskih sadržaja i koreliranja naučenoga.
ODLIČAN	Učenik samostalno, razumljivo i argumentirano obrazlaže svoje mišljenje, rado sudjeluje u različitim oblicima stvaralačkog izražavanja i daje inicijative, ističe se po iscrpnosti, uspješnosti i kreativnosti, drži se zadane teme i uočava bit sadržaja, sposoban je s kršćanskog stajališta kritički propitivati i prosuđivati različite oblike mišljenja i ponašanja.

KULTURA KOMUNICIRANJA - KRITERIJI VREDNOVANJA	
NEDOVOLJAN	Učenik često ometa rad, nepristojno i neprimjereno se ponaša i izražava, nedostaje mu odnos poštivanja prema kršćanskim vrijednostima.
DOVOLJAN	Učenika treba često poticati na pristojnije i primjerenije ponašanje i izražavanje, ponekad se s nepoštivanjem odnosi prema kršćanskim vrijednostima.
DOBAR	Učenik povremeno surađuje s drugim učenicima i vjeroučiteljem, potreban mu je povremeni poticaj na pristojnije i primjerenije ponašanje i izražavanje, treba još više razviti odnos poštivanja prema kršćanskim vrijednostima.
VRLO DOBAR	Učenik solidno surađuje s ostalim učenicima i vjeroučiteljem, pristojno i primjerenno se ponaša i izražava, s poštivanjem se odnosi prema kršćanskim vrijednostima.
ODLIČAN	Učenik izvrsno surađuje s ostalim učenicima i vjeroučiteljem, pažljiv i uljudan, uzornim ponašanjem vrlo pozitivno djeluje na ostale učenike, u svim situacijama se s poštivanjem odnosi prema kršćanskim vrijednostima.